ordinarius cogit oẽs ad obſeruantiam canonis.in.c.parochianos.de ſentẽ.excõ.nu.3.fo.cxxxix.

1 Abſolutio coacta que dicatur: et que cõditionalis.in.c.ſacris.de his que vi met.nu.6.fo.cviij.

2 Abſolutio ↄtra formam mãdati eſt ipſo iure nulla.in.c.piſanis.de reſti.ſpo.nu.7.fo.lxxi.

5 Abſolutio excõicationis videl cõmiſſa ordinario qñ lator canonũ nõ eã ſibi retinet.in.c.nup.de ſentẽ.excõ.nu.11.fo.cxliij.

2 Abſolutio excõicatiões põt fieri ad tẽpus:q̃ñ excõicatus eſt neceſſari⁹ ad ferendũ teſtimoniũ.in.c.veniẽs.de teſti.nu.10.fo.xcv.

5 Abſolutio idem operatur qḋ cõdemnatio ſolutiõe ſecuta.in.c.de his.de accuſa.nu.2.fo.lxiiij.

5 Abſolutio impenſa ex cã improbata a iure nõ impedit reiterare proceſſum etiã ab eodẽ.in.c.ex tuarũ.de purg.ca.nu.2.fo.cxxviij.

4 Abſolutio optẽta in foro iudiciali nõ pdeſt in ſpirituali.in.c.veniens.el.ij.de eo qui cogno.cõſang.vxo.nu.1.fo.cxx.

1 Abſolutio per procuratorẽ peti poteſt.in.c.venerabilẽ.de elect.nu.8.fo.xxxviij.

2 Abſolutio quare dicat licita.in.c.tenor.de ſentẽ.et re iudi.nu.2.fo.cxxvij.

5 Abſolutio quare dicatur ad cautelam.in.c.per tuas.de ſenten.excõ.nu.9.fo.cxlvj.

2 Abſolutio ſi petat ab excõicatione aduerſa pars ad cuius inſtãtiã lata eſt põt ſe opponere.in.c.ſ frõte.de ap.nu.6.fo.cxxxviij.

2 Abſolutio ſiue relaxatio excõicationis ad quẽ ſinẽ poſſit peti.in.c.apoſtolice.de excep.nu.6.fo.cxix.

2 Abſolutio vel diſpenſatio nũq̃ datur ↄ ppriũ iuramentũ:ſed ↄ alienũ ſic.in.c.peruenit.el.1.de iureiurã.nu.2.fo.ciiij.

5 Abſolutio vt ↄcedatur excõicato poſt mortem debet cõſtare de penitẽtia ipſius in vita per ſigna euidentia.in.c.ſacris.de ſentẽ.excõ.nu.3.fo.cxlvj.

5 Abſolutiões effectus quis ſit quem facit eccleſia quo ad deũ.in.c.ſacris.de ſentẽ.excõ.nu.4.fo.cxlvi.

3 **Abſtinendum** eſt ab eo ex quo poteſt malum ſequi.in.c.j.de cohabi.cle.et mu.nu.3.fo.v.

3 Abſtinendum eſt a crapula et ebrietate.in.c.a crapula.de vita et hone.cleri.nu.1.fo.iiij.

5 Abſtinẽdũ eſt in dubio a ↄctu de quo põt probabiliter dubitari ſit licitus:an illicitus.in.c.in ciuitate.de vſuris.nu.4.fo.cij.

2 **Accedens** ad curiã pro iuſta et rationabili cauſa non cogitur ibi in iudicio reſpondere.in.c.licet.de foro cõpe.nu.3.fo.xxxiiij.

3 Acceſſus ad moniales ſi ſubſit cauſa ratiõabilis et manifeſta:eſt ↄceſſus.in.c.monaſteria.de vita et ho.cleri.nu.3.fo.ij.

4 Acceſſoria qñ peti poſſunt:et qñ nõ.in.c.de pendẽtia.de do.inter virũ et vxo.nu.2.fo.liij.

2 Acceſſoria ſunt in triplici genere.in repetitione.c.finem litibus.de dolo et ↄtu.nu.44.fo.lxxv.

1 **Accipientes** ordines a ſede apſtca digni ſunt maiore honore.in.c.per tuas.de maio.et obedien.nu.1.fo.xcij.

5 **Accuſare** aliũ nemo põt per lras.in.c.licet.de accuſ.nu.2.fo.lxvi.

5 Accuſari an poſſit de eodẽ crimine poſt purgationẽ ille q ſe purgauit.in.c.ex tuarũ.de purga.cano.nu.3.fo.cxxviij.

5 Accuſari põt quis in eadem ſcriptura ſiue libello de pluribꝰ criminibus.in.c.licet.de accuſa.nu.3.fo.lxvj.et in.c.peruenit.el.j.de teſti.cog.nu.1.fo.c.

5 Accuſari poteſt quis per calũniam pro pace.in.c.accuſaſti.de accuſa.nu.3.fo.lxiiij.

5 Accuſari põt qs de pluribus criminibus ad remotionẽ a bñficio.in.c.accedẽs.de accu.nu.9.fo.lxxi.

5 Accuſans aliquẽ de crimine capitali ſi mors ſecuta fuerit efficit infamis.in.c.ad audientiã.de homi.nu.13.fo.xcij.

4 Accuſans ppter turpẽ queſtũ eſt ppetuo ab accuſatiõe repellendus.in.c.ſignificãte.q mat.accu.poſ.nu.4.fo.clv.

5 Accuſans ſi ſe nõ obliget in libello:an valeat iudiciũ.in.c.ſuper his.de accu.nu.2.fo.lxvij.

2 **Accuſatus** de crimine regulariter in cauſa criminali a teſtimonio repellitur appellatione pendente.in.c.nõ debet.de teſti.nu.1.fo.xcix.

5 Accuſatus debet abſolui vbi probatio eſt minus ſufficiẽs.in.c.cũ dilectus.de accu.nu.3.fo.lxxv.

2 Accuſatus inquiſitus vel denũciatus an cogatur reſpõdere ſup crimine iudici interroganti.in.c.cũ ſup.de ↄfeſ.nu.7.fo.lxxxi.

2 Accuſati accuſatione pendente non ſolum ab accuſando:ſ3 etiã a teſtificando:et ordinum ſuſceptione repellũtur.in.c.nõ debet.de teſti.nu.3.fo.xcix.

5 **Accuſator** debet eſſe legitimus anteq̃ dicetur accuſatus.in.c.j.de accuſa.nu.2.fo.lxiij.

4 Accuſator dicitur qui defert impedimentum matrimonij.in.c.a nobis.qui mat.accu.poſ.nu.3.fo.clv.

5 Accuſator licet poſſit condemnari ad penam talionis:nõ tamen prohibetur interim promoueri.in.c.omnipotens.de accuſatio.nu.6.fo.lxiiij.

4 Accuſator nõ repellitur in cauſa matrimoniali.in.c.cum in tua.qui mat.accu.poſ.nu.8.fo.clvj.

1 Accuſator ſi moritur poteſt iudex ex officio ſuo ad effectum pducere accuſatiõ nõ inchoatã.in.c.in noſtra.de pcu.nu.8.fo.cli.

5 Accuſator ſiue denunciator ſi non comparet in termino imponitur ſibi ſilentium ne poſſit de cetero accuſare vel infamare.in.c.licet.de accuſa.nu.9.fo.lxvi.

5 Accuſatores qui non ſunt legitimi.in.c.j.de accuſa.nu.1.fo.lxiii.

4 Accuſatio adulterij tollitur per exceptionẽ lenocinij.in.c.diſcretionem.de eo qui cog.cõſang.vxo.nu.5.fol.cxx.

4 Accuſatio non debet inſtitui per pecuniã:nec inſtituta deſeri.in.c.ſignificante.qui mat.accuſ.poſ.nu.1.fo.clv.

4 Accuſatio nõ poteſt ppoui ↄ matrimoniũ vbi nõ eſt matrimoniũ.in.c.ad diſſoluendũ.de deſpon.impub.nu.2.fo.cv.

5 Accuſatio prelator preſumitur facta ex odio.in.c.qualiter.el.ij.de accu.nu.17.fo.lxxij.

5 Accuſatio que eſt nulla et etiã teſtimoniũ aliquem producit effectum.in.c.cum.p.de accuſa.nu.5.fo.lxv.
Saltem purgationis.nu.6.

5 Accuſatio ſuperueniens nõ impedit prelatũ iam promotũ adminiſtrare.in.c.omnipotẽs.de accuſa.nu.1.fo.xiij.

3 **Acolytatum** recipiẽs nõ credens eſſe ſacrum ordinem:et per huius ſuſceptionem ſe nõ teneri ad ↄtinẽtiam:an poſſit poſtea matrimoniũ ↄtrahere:et ſi cõtraxerit teneat.in.c.ioannes.de cle.cõiug.nu.8.fo.xi.

5 Acolytus an poterit vt ſacerdos exercere altaris miniſteriũ:an vt ſubdiaconus.in.c.cõtinentiã.de clerico percuſ.nu.2.fo.clx.

3 Acolytus non bigamus mortua vxore vult pmoueri ad ſacros ordines:an ſit iterum ordinãdus ad minores.in ↄtinuatione rubrice.de cleri.coniug.nu.4.fo.viij.

3 **Acquiſita** ex illicita aduocatiõe vel inhoneſta negotiatione ludo vel peccato:qualiter debeãt diſtribui.in.c.cũ in officijs.de teſta.nu.6.fo.xcij.

3 Acqſita p clericũ nõ ↄtẽplatiõe eccle eiꝰ ſiuẽ:an poſſit de his clericus teſtari.in.c.qz nos.de teſta.nu.2.fo.xciij.

3 Acquiſitio decimarũ a laicis pɦibetur religioſis.in.c.in lateranenſi.de preben.nu.1.fo.xxviij.

3 Acquiſitio patronatus ex fundatione prouenitẽs cõuenit tam maſculo q̃ femine.in.c.nobis.de iure patro.nu.1.fo.clxix.

4 Acquiſitio poſſeſſionis non queſite non debet prohiberi lite pẽdente.in.c.de muliere.de matrimo.cõtrac.contra interdic.eccle.numero.j.fo.cxxvi.

3 **Actum** contrarium iuri ſuo quis faciendo ei renunciare videtur.in.c.ex ore.de his que fiunt a maio.nu.4.fo.xlix.

5 Actum quando eſt ciuiliter an poſſit agi criminaliter vel ecõtra eodẽ iudicio durante vel finito.in.c.cum dilectis.de purg.cano.nu.13.fo.cxxx.

5 Actum ſi fuerit per viam inquiſitionis et abſolutio vel condemnatio eſt ſecuta an poſſit idem vel alius eundem de crimine iterum accuſare.in.c.cum dilectis.de purga.cano.nu.10.fol.cxxix.

5 Actum ſi fuerit per viam denunciationis ſuper crimine:an poſſit iterum agi per viam accuſationis vel inquiſitionis.in.c.cũ dilectis.de purga.cano.nu.12.fo.cxxx.

1 Acta ciuile que dicantur:et que acta iudicij.in.c.cauſam que.el.ij.de teſti.nu.5.fo.lxxxix.

2 Acta debent probari legitimis documentis.in.c.quoniam contra falſam.de proba.nu.9.fo.lxxxvi.

2 Acta facta cum ſucceſſore non proſunt actori.in.c.cum dilectus.de cauſa poſ.et propri.nu.5.fol.lxiiij.

1 Acta facta cum procuratore reuocato an valeant.in.c.mãdato.de procura.nu.6.fol.cv.

2 Acta facta in vno iudicio faciũt fidem in alio.in.c.cum bone.de proba.nu.1.fo.lxxxvij.

2 Acta facta in iudicio cum perſona non legitima nõ valent.in.c.cauſam.de iudi.nu.4.fo.vij.

2 Acta in capitulo non poſſunt de facili per alios probari:q̃ per canonicos.in.c.veniens.el.ij.de teſti.nu.11.fol.xcv.

2 Acta iudicij probãtur per confeſſiones partium.in.c.de eo qui mit.in poſ.nu.2.fo.lxxviij.

2 Acta non nocent cui non nocet ſentẽtia.in.c.inter dilectos.de fide inſtru.nu.16.fol.cij.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA SALAMANCA

¶ Lectura aurea: ac pene diuina: incuria tēporū penit⁹ ignota dn̄i Petri de Ancharano Bononienſis: Juris Pontificij ac Ceſarei interpretis fideliſſimi: ſuper primo Decretalium adamuſſim emēdata: cū additionibus: numeris: ⁊ ſummarijs vnicuiq; cap. ⁊ §. appoſitis: ſingularia dicta: q̄ in eis cōtinētur amplectentibus: necnon indice alphabetico.

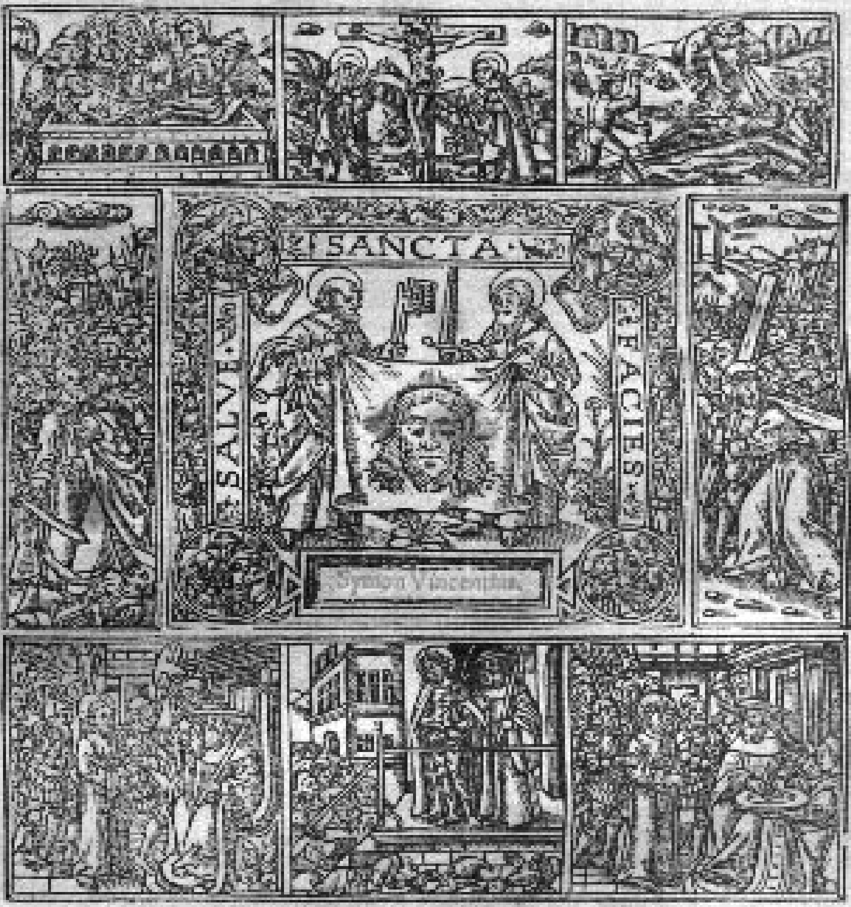

¶ Rubrice huius voluminis.

De conſtitutionibus. folio. 2.
De reſcriptis. folio. 6.
De conſuetudine. folio. 19.
De poſtulatione prelatorum. folio. 23.
De electione ⁊ electi poteſtate. folio. 26.
De autoritate ⁊ vſu pallij. folio. 48.
De renunciatione. folio. 49.
De ſupplenda negligentia prelatorum. folio. 52.
De temporibus ordi. ⁊ qualitate ordinādorum. folio. 53.
De etate ⁊ qualitate preficiendorum. folio. 54.
De ſacra vnctione. folio. 56.
De filijs preſbyterorum ordinandis vel non. folio. 56.
De ſeruis ordinādis vel non. folio. 58.
De obligatis ad ratiocinia ordinādis vel non. folio. 58.
De corpore vitiatis. folio. 59.
De bigamis. folio. 59.
De clericis peregrinis. folio. 61.
De officio archidiaconi. folio. 61.
De officio archipreſbyteri. folio. 64.
De officio primicerij. folio. 64.
De officio cuſtodis. folio. 64.
De officio vicarij. folio. 64
De officio ⁊ poteſtate iudicis delegati. folio. 65.
De officio legati. folio. 82.
De officio ordinarij. folio. 84.
De officio iudicis. folio. 91.
De maioritate ⁊ obedientia. folio. 91.
De treuga ⁊ pace. folio. 95.
De pactis. folio. 95.
De tranſactionibus. folio. 97.
De poſtulando. folio. 100.
De procuratoribus. folio. 100.
De ſindico. folio. 106.
De his que vi metuſ ve cauſa fiunt. folio. 107.
De in integrum reſtitutione. folio. 109.
De alienatione iudicij mutandi cauſa facta. folio. 115.
De arbitris. folio. 116.

Cum gratia et priuilegio.

¶ Lectura ſingularis ſubtilis et aurea excellẽtiſſimi vtriuſq; iuris monarche domini Petri de Ancharano ſuper primo decretalium cum additionibus: ſummarijs & numeris: ⁊ alphabetico repertorio Joã. Thierry Lingoneñ. primum ſetus exanclat.

Egitur eccleſiaſtes ſeptimo. deus fecit hominẽ [a] rectũ ⁊ ipſe ſe infinitiõibus immiſcuit queſtionibus hũana eñ natura quodãmõ labif ad delicta. in autẽ. de mona. §. ſi quis igit. col. i. ⁊ oĩs etas ab adoleſcentia prona eſt ad malũ ⁊ natura imitatrix eſt vitiorũ. xv. q. i. proclinus. ⁊ xvij. q. i. oĩs etas. ⁊ in prohemio clementinarum. hoc idem creator humani generis prouidens cum hominem creauit ad imaginem et ſimilitudinem ſuam. xxij. q. v. hec imago eodem inſtanti ius naturale produxit. v. di. in princip. poſtmodum lex data eſt per moyſem ⁊ alios prophetas deinde tranſlato ſacerdotio lex noua ſucceſſit c. tranſlato. ſed quia hoĩm creſcẽte malicia ⁊ effrenata cupiditate noua quotidie litigia generabat: vt. §. in. i. conſtit. ideo ſancti patres ⁊ ſummi pontifices iura cõdiderũt vt ſub iuris regula hoĩes viuere ſuaderẽt vt inſti. de iuſti. ⁊ iure. §. iuris precepta ⁊ hac de cauſa poſt tractatũ de fide igitur incipit iuris lator tractare de cõſti. ſm̃ Goſ. vel aliter poſito fidei fundamento de quo. §. in proxima rubrica hiſ tamen vt iuris edificiũ ſuperponamus. ⁊ quia de ius cõſtat ſcripto ⁊ non ſcripto vt inſti. de iure na. gen. ⁊ ciui. §. cõſtat. ⁊ tertius eſt ius ſcriptũ ideo hunc tractatum pmittit de conſti. ſm̃ Hoſ. de materia ti. habef. i. di. vſq; ad. vij. incluſiue. ⁊ di. x. c. x. xi. ⁊ xx viij. xxix. ⁊ xxx. ⁊ q. vij. vbi rigor vſq; ad. §. breuiter. ⁊ in. vj. repetif hec rubrica cõ ueniunt multa iura huius voluminis hic alle. in nouella ſub ſuis locis congruis latius explicanda.

a ¶ Deus fecit hominẽ. Adde text. in ca. princi pal. de peni tẽ. diſt. i. ⁊ in c. hec imago. xxiij. q. v. Car. zaba. i rub. iuſti tu. ⁊ quia deus i principio cuiuſlibet operis ſit inuocãdus. vide Spec. in prohe. ⁊ quia nomẽ dei in inſtrumentis ſit preponẽ dũ. vid ſpe. in tit. de inſtru. edi. §. ij circa prin. ⁊ quod reſpicit eẽ non manũ ⁊ opationẽ. vide tex. in. c. ſi quid inueniſti. xxiij. q. v. Car. in cle. exiui. §. Quia. de v. ſign. vñ pſt po uerſus ſic eligiati nõ vocis vo tũ nõ cordu la muſica ſz cor non clamor ſz amor clamat i aure dei gemi poſt gl. in. c. decet. de imũ ma. eccle. in vj. vide que dixi i addi. Albe. de ro ſa. in prohe. in fin. ⁊ ff. vet.

¶ De conſtitutionibus. Rubrica.

1 ¶ Canonum conſtitutiones ab omnibus ſeruãde ſunt.
2 Sacre leges ab omnibus ſeruãde ſunt.
3 Judex ſecundũ conſcientiam iudicare non debet.
4 Legis virtus que dicatur.
5 Laici an ligentur canonibus.
6 Dictio vniuerſalis ab omnibus modificatur.
7 Actionis diffinitio.
8 Cauſa eccleſiaſtica ſi agitetur in foro ſeculari arbitrabif ſecũdum canones vel ſecundum leges.
9 Verba legis offendere an ſit licitum.

Anonum ſtatuta. Conſtitutiones † 1 canonum ab omnibus ſunt ſeruande. h. d. Joan. an. vel latius ſacri canones debent ab omnibus cuſtodiri. ⁊ in iudicando debent iudices ipſos ſequi non ad ſui motum. h. d. ¶ No. primã regulam quia ſacri canones † 2 debent ab omnibus obſeruari ſic etiam leges vt. C. de legi. l. leges ſacratiſſime. Quid autẽ ſi diſcordãt leges a canonibus. dic vt in. c. ij. de reg. iur. li. vj. ⁊ in. c. ſi diligenti. ⁊ c. vigilãti. de preſcrip. et in. c. cũ eẽs. de teſta. ¶ Scdo no. quia in iudicãdo nõ ds quis proprio curſu duci ſed canonum autoritate nõ debet ergo iudex † 3 [b] ſm̃ cõſtitutionẽ iudicare vbi plene i. c. i. §. de offi. or. ⁊ in. l. illicitas. §. veritas. ff. de offi. pſi. ¶ Oppo. ⁊ videt quia canones nõ ſunt ſeruãdi: vt in. c. i. xxvj. di. So. dicit gl. q. ibi loquif de canonibus abrogatis. hic de non correctis quicq; enim vna cõſtitutio p aliã corrigitur. nec eſt mirum vt in. c. non debet. de conſan. ⁊ affinita. debemus quãtũ poſſumus ſuſtinere iura ⁊ aliqua ſub diuiſione iuuare: vt in. c. cũ ſpoliat. de elec. li. vj. ⁊ l. ſed ⁊ poſteriores. ff. de legi. Si autẽ hoc modo iuuare nõ poſſunt vltima derogant prioribus. quod dic vt in. c. i. ¶ An conſtitutio generalis poſtea adita tollat ſtatutũ vel cõſuetudinem certi loci aliter diſponentis. dic vt ibi. ⁊ c. i. l. ij. §. diuus. ff. de ſepul. rio. ⁊ l. vlti. C. de teſta. ¶ Scdo oppo. quia canones quod habet. xxiij. q. i. So. dicit glo. ibi loquif cũ canon continet conſilium quod non obligat hic n. cũ continet precepta vel prohibitiones. ¶ Le 4 gis virtus † ſiue canonis hoc eſt imperare vetare permittere ⁊ punire ⁊ etiam cõſulere quod dicit in. l. legis virtus. ff. de legi. ſi. glo. ¶ Tertio oppo. dicitur alias quia canones ſunt ſeruandi ab omnibus contra imperator quia papa ſuis conſtitutionibus non ligantur vt in turibus allega. in glo. ¶ Item 5 laici † non videtur ligari canonibus ſed legibus. vt in. c. quã idẽ. x. di. So. dicit glo. papa ⁊ imperator nõ ligantur ſed iuſtũ eſt vt ſuis legibus viuant. ¶ An laici non obligantur diſtingue aut cauſa agitaf in foro eccleſiaſtico. ⁊ tũc aut loquimur quo ad cauſe ordinationẽ: aut quo ad cauſe deciſionẽ. ſi quo ad cauſe ordinationẽ obligant. ſi quo ad cauſe deciſionem et tunc ſi agitur de re tẽporali debẽt ſeruari leges ⁊ conſuetudines laicorum vt no. in. l. ex ea. ff. de poſtu. facit quod no. in. l. cunctos populos. C. de ſumma trini. per doc. ſi agatur de re ſpirituali vt vſur. minori iuramẽto ⁊ ſimilibus. ⁊ tunc laici ligantur canonibus: vt in. ca. ad apoſtolice. de re iudica. libro. vj. ⁊ in. c. nouit. de iudi. ⁊ in. c. cũ. P. laicus. de fo. compe. lib. vj. ¶ Infideles aũt an obligent dic vt in. c. antiq. de priuile. ⁊ in c. gaudem⁹ ad fi. de diuoꝛ. Inferior aũt a pñcipe vt epũ et archiepũ ⁊ ſiles an ſue cõſtitutiõi obligẽf. dic vt. j. de reg. iur. cui licet in mercuri. vbi tenet quod non Bal. in autẽ. quibuſcũq; modis. C. de ſacroſan. eccle. Jte archi. in c. ij. e. tit. li. vj. ¶ Ex 6 predictis ergo collige quia dictio † vniuerſalis ab omnibus modificaf ⁊ reſtringitur: vt inter oĩs. ff. qui ſatiſda. cog. facit. l. habeat. C. de ſacroſan. eccle. ⁊ l. i. §. audiatio ff. de no. op. nũ. glo. q. incipit criminalibus. ¶ Quarto op. dicif hic in actionibus vel iudicijs ⁊c. Sed illa verba idem importãt, quia 7 actio † eſt ius perſequendi in iudicio vel So. vt in gl. ſ. cui ad de. xx. di. de libel. ⁊ inſtit. de offi. iudi. in pñ. ¶ Quinto oppo. ⁊ videf quia iudex poſſit in cauſis propriis ſenſum ſequi vt in autem. iuſiurãdũ. quod preſtat ab his impñ. col. ij. vbi iurat iudex ſeruare equitatẽ ſm̃ quod ſibi viſum fuerit iuſtum. ſolu. ſm̃ opi. Inno. Jo. and. ⁊ aliorũ ſic diſtingue. quedã ſunt in iure ſtatuta q. iudicis arbitrio ſeruãtur in ciuilibus ⁊ criminalibus circa dilationes ⁊ penas in extraordinarijs criminib⁹. ¶ Item in diſpenſationibus ⁊ in iſtis poteſt iudex agere vt ſibi viſũ fuerit ⁊ preſumitur pro eo donec probetur cõtrariũ. quod dic vt. j. de coqui fur. or. ſuſce. ⁊ c. innotuit. per Inno. ⁊ poterit appellari ſi male fuerit arbitratus: vt not. Ber. in. c. ſup his. j. de accuſa. licet cõtrariũ no. in. c. cõqueſtus vltra medium. de ferijs. aut loquimur in penis ordinarijs et limitatis a iure. et tunc an poſſit iudex leges trãſgredi ſubdiſtingue: aut ex cauſa: aut ſine cã: ſi cũ cauſa ⁊ tunc tempore ſiue poteſt augere vel minuere poſtea vero nõ: vt. l. quid ergo. §. grauior. ff. de his qui no. infa. vbi plene de hoc. iij. q. iiij. §. notandũ ſine cauſa nunq; poteſt vt ibi facit. l. ij. c. vt cõſtitueref. etiã collige arg. ex textu quia ſi datur alicui poteſtas quia poſſit propriũ ſenſum ſequi non tenetur ad iuris obſeruãtiã circa quod vide quod no. Jo. and. in. c. ſepe. j. de verbo. ſig. in cle. vbi plene. quã conceditur arbitriũ poteſtatis facit. l. ſi ſic. ff. de leg. iij. ¶ Quer 8 rit hic Guil. naſo. ſi cã eccleſiaſtica † agitaf in foro ſeculari an arbitrabitur ſm̃ canones an ſm̃ leges tenet quia ſm̃ canões per hunc tex. dum dicit in iudicijs eccleſiaſticis canonũ autoritate ducatur vel poſſet latius queri ſi hec ſuia cum inter forenſes ventiletur vel inter iudeos an ſeruabunt eorũ conſuetudines vel ſtatuta an vero iudicis ſuia qui de cauſa cognoſcit remittit ad no. per docto. in. l. i. C. de ſumma trinita. vbi plene per Bar. an loc⁹ vbi contrahitur vel teſtatur: vel delinquitur: an vero locus iudicis conſideretur ⁊ quod no. in. l. ex ea. ff. de poſtu. vbi iudex eccleſiaſticus cognoſcẽs inter laicos debet ſequi eorũ cõſtitutiones ⁊ ſtatuta facit quod nota. Inno. j. de cõſue. in rubrica. ⁊ de ferijs in. c. cõqueſtus. ⁊ vtrobiq; plene per eum. ¶ Secundo queritur an conſtitutiones debeant ſeruari ſecundum iura an ſecundũ mentem Joan. de ligna. diſtinguit quod aliquando mens ⁊ verba cõcordãt ⁊ ſtandum eſt vtriq; aut aliquando contradicunt ⁊ neutri vt l. vbi repugnantia. ff. de reg. iur. ⁊ c. ſollicitudinem. de appel. aliquando non in totum. et tunc aut mens minus ſe habet quam verba ⁊ tunc verba reſtringuntur ad mentem vt. j. e. c. tranſlato. aliquando ſe habet in plus ac ſtamus menti. j. de verbo. ſignifi. c. preterea. ¶ An autem liceat offendere verba † le 9 gis ſeruata ſententia. dic per Dy. in. c. vlti. de reg. iur. libro ſexto facit. l. vlti. ff. ad cebi. ¶ Tertio tangit ipſe que ſit pena tranſgredientis cõſtitutiones et canones hic diſtingue per eũ.

¶ Vide hic Car. zaba. ⁊ que ibidem dixi. nu. j.

b ¶ Non ds ergo iudex. Adde tamẽ illud nõ procedere qñ iudici de his cõſtat vt iudici nõ vt priuato. Bar. in. l. illicitas ſ. §. veritas. ff. de offi. pſi. ⁊ eſt notãdũ vbi quod ſi iudex iudicat ſecũdũ cõſciẽtiã quod nõ icidit penã. c. cum eterni. de re iudic. in. vj. Bal. in. l. ſi. C. de penis iudi. qui mal. iud. Alex. de imo. in. l. honeſtũ. C. qui admit.

¶ Vtrum iudex poſſit in cauſis propriũ ſẽſum ſequi diſtingue vt hic.

¶ Vtrum in cã eccleſiaſtica vertẽti in foro ſeculari arbitrari debeat iudex ſm̃ canones an ſecũdum leges.

¶ An liceat offendere verba legis ſeruata ſñia.